

Høringsnotat - Regulering av prostigrenser for Ytre Nordmøre prosti og Indre Nordmøre prosti

1. Bakgrunn for saken

På bakgrunn av kommune- og regionreformen som regjering har iverksatt, har Stortinget gjort formelle vedtak om endringer i kommunestrukturen i Møre og Romsdal. Endringene i kommunegrensene får konsekvenser fra 1/1 2020.

Kommunene dette gjelder er:

- Molde, Nesset og Midsund - slås sammen til nye Molde kommune
- Ålesund, Haram, Sandøy, Ørskog, Skodje - slås sammen til nye Ålesund kommune
- Stordal og Norddal - slås sammen til nye Fjord kommune
- Fræna og Eide - slås sammen til nye Hustadvika kommune
- Volda og deler av Hornindal slås sammen og blir del av Møre og Romsdal
- Halså slås sammen med Hemne og deler av Snillfjord og går til Trøndelag

I tillegg har fylkestinga i Trøndelag og Møre og Romsdal gjort vedtak om å overføre Rindal til Trøndelag med virkning fra 1/1-19.

Departementet har gjort vedtak om endring av bispedømmegrenser mellom Møre og Nidaros for Halså og Rindal og mellom Møre og Bjørgvin for Hornindal med virkning fra 1/1-20.

Utover dette er det behandlet en rekke søknader om grensereguleringer mellom kommuner. I tillegg er det fortsatt diskusjoner i enkelte kommuner om mulig sammenslåing.

I følge Kirkeloven § 5 skal det være et kirkelig organ på kommunenivå. Dette vil medføre at flere av de nåværende fellesråd slås sammen. De vedtatte endringene i kommunestrukturen og søknader om grensereguleringer vil også direkte berøre alle prostigrensene i Møre bispedømme.

Ny lov om trussamfunn er under utarbeiding. Departementet har varslet at lovproposisjonen vil bli lagt fram før sommeren 2019 og framlegg til ny lov er varslet i 2020. Kirkeloven gjelder inntil ny lov om trussamfunn trer i kraft.

Kirkemøtet 2019 har i sak 6/19 gjort vedtak i sak om ny kirkeordning. Vedtaket ligger på www.kirken.no eller ved å følge denne lenka:

https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkemotet/dokumenter_vedtak/kirkemotet-27.-mars---1.-april-2019/

Etter vår vurdering innebærer vedtaket at det ikke blir gjort endringer i den kirkelige inndeling eller myndighetsfordeling som får konsekvenser for de spørsmål som omhandles i denne saken.

De ovenstående momenter blir lagt til grunn for sak om regulering av prostigrenser med virkning fra 1/1-20.

2. Prost og prosti

I Den norske kirke (Dnk) er prosti betegnelsen på et geografisk avgrenset område. Dnk er delt i 11 bispedømmer (+ et tilsynsområde for preses) og vel 100 prostier. Alle prester er tilsatt med prostiet som tjenestedistrikt.

Videre er det i Kirkelovens §2/Ny kirkeordning §3 fastsatt at et sokn hører til et prosti som hører til et bispedømme. Departementet fastsetter endringer i bispedømmegrenser. Bispedømmerådet er gitt myndighet til å vedta endringer i prostigrenser og soknegrenser.

Prosten leder prestetjenesten i prostiet og ivaretar arbeidsgivers styringsrett overfor prestene (§1 og 4 i tjenesteordning for prost). Samtidig har prosten et ansvar for den nødvendige samordning mellom prestetjenesten og de kirkelige rådene (menighetsråd og fellesråd) virksomhet.

Nåværende prostiinnndeling i Møre bispedømme er:

1. Molde domprosti: Molde, Fræna, Eide, Aukra, Midsund, Sandøy (Eide overført fra Ytre Nordmøre fra 1/1-19)
2. Søre Sunnmøre: Volda, Ørsta, Sande, Vanylven, Herøy, Ulstein, Hareid
3. Nordre Sunnmøre: Ålesund, Sula, Giske, Haram
4. Auste Sunnmøre: Storfjorden (Ørskog, Skodje, Stordal, Norddal og Stranda) og Sykkylven
5. Indre Romsdal: Rauma, Vestnes, Nesset
6. Ytre Nordmøre: Kristiansund, Averøy, Smøla, Aure
7. Indre Nordmøre: Tingvoll, Sunndal, Surnadal, Gjemnes, Halså, Rindal

Med dagens kirkelov er den kommunale inndelingen førende for den kirkelige inndeling slik at det i hver kommune er et lovfestet et kirkelig fellesråd som blant annet har til oppgave å forvalte midler som stilles til rådighet fra den respektive kommune. Framtidig lovgivning og kirkeordning vil fastsette om dette fortsetter.

Uavhengig av kommunereform er det viktig at Møre bispedømmeråd vurderer hva som er den mest tjenlige prostiinnndeling. Momenter i en slik vurdering er:

- Hvilken inndeling gir mest hensiktsmessig organisering
- Hvor store bør bispedømmets prostier være for at de både kan være robuste enheter og samtidig være tjenlig for å ivareta nærhet og god ledelse av prestetjenesten og samordning med de lokale kirkelige organ.
- Antall sokn i prostiet
- Antall fellesråd i prostiet
- Muligheter for samvirke mellom sokn
- Muligheter for samvirke mellom prost og kirkeverge/samvirke i ledelse
- Antall prester i prostiet

3. Om myndighet og saksgang

Kulturdepartementet har gjort endringer i delegasjon av myndighet, jfr brev av 21.07.2017.

Departementet har gitt bispedømmerådet avgjørelsesmyndighet til å gjøre endringer i prostiinnndelingen innenfor bispedømmet.

Dette gjelder

- a) Opprettelse eller nedleggelse av prosti
- b) Overføring av et sokn fra et prosti til et annet
- c) Endring av grensene mellom sokn
- d) Sammenslåing av sokn
- e) Opprettelse av nytt sokn i et distrikt hvor det er kirke, jfr KL §17
- f) Treffe bestemmelser som er nødvendige for å gjennomføre inndelingsendringer
- g) Fastsetting av navn på kirke, sokn og prosti

Det er gitt nærmere bestemmelser om saksbehandlingen. Vedtak om endringer i den kirkelige inndelingen som berører flere bispedømmer ligger til departementet, med Kirkerådet som saksforberedende organ.

4. Om høringer prostigrenser i Møre bispedømme og behandling av høringsvar

Høringsinstanser er sokneråd, fellesråd, kirkelige fellesnemnder, proster og kommuner.

Fagorganisasjoner for prestene vil uttale seg. Det er også anledning for andre til å avgi høringsvar.

Det er laget tre ulike høringer tilpasset høringsinstanser for de områder som geografisk ligger i nærheten av hverandre:

- a) For Ytre Nordmøre prosti og Indre Nordmøre prosti med spørsmål om å opprettholde to prosti eller slå prostiene sammen til ett prosti
- b) For Molde domprosti, Indre Romsdal prosti og Austre Sunnmøre prosti med spørsmål om å opprettholde prostigrenser, slå sammen Molde domprosti og Indre Romsdal prosti eller slå sammen Indre Romsdal prosti og delen av Austre Sunnmøre prosti som ikke blir overført til Nye Ålesund kommune.
- c) For Søre Sunnmøre prosti, Nordre Sunnmøre prosti og Austre Sunnmøre prosti med hovedspørsmål om å opprettholde prostigrenser, slå sammen alle prosti, slå sammen Nordre Sunnmøre prosti og Austre Sunnmøre prost eller slå sammen Indre Romsdal prosti og delen av Austre Sunnmøre prosti som ikke blir overført til Nye Ålesund kommune.

5. Ytre Nordmøre prosti og Indre Nordmøre prosti: Dagens situasjon og alternative muligheter og konsekvenser

Indre Nordmøre prosti – 18767 medlemmer – 8,8 presteårsverk inkl prost

Gjemnes – Øre og Gjemnes sokn
 Tingvoll – Tingvoll og Straumsnes sokn
 Sunndal – Ålvundeid, Hov, Øksendal og Romfo sokn
 Surnadal – Mo, Todalen, Stangvik, Øye og Raness sokn og Åsskard sokn
 Rindal – Rindal sokn (til Nidaros i 2020)
 Halså – Halså sokn (til Nidaros i 2020)

Ytre Nordmøre prosti – 30758 medlemmer – 9,5 presteårsverk inkl prost

Kristiansund – Nordlandet, Kristiansund og Frei sokn
 Averøy – Bremsnes, Kvernes og Kornstad sokn
 Smøla – Edøy, Hopen og Brattvær sokn
 Aure – Aure, Tustna og Stemshaug sokn

ALTERNATIVE LØSNINGER

Alternativ O – Ingen endringer

Om det ikke gjøres andre endringer enn at Halså og Rindal går til Nidaros fra 1/1-20 vil dette innebære at

- resterende del Indre Nordmøre prosti vil bestå av sokna i Gjemnes, Tingvoll, Sunndal og Surnadal.
- Ytre Nordmøre prosti vil bestå av sokna i Kristiansund, Averøy, Smøla og Aure (etter at Eida gikk til Molde domprosti fra 1/1-19)

Alternativ 1 – Sammenslåing av Ytre Nordmøre prosti og Indre Nordmøre prosti

Sammenslåing av Ytre Nordmøre prosti/Indre Nordmøre prosti

- Vil bestå av sokna i Kristiansund, Averøy, Aure, Sunndal, Surnadal, Gjemnes og Tingvoll (mister Halså og Rindal sokn 1/1-20, mistet Eide fra 1/1-19).

Konsekvenser for prostetjenesten

Å gå fra 7 til 5, 4 eller 3 proster i Møre bispedømme vil innebære konsekvenser for de gjenværende. Både administrative og faglige ressurser knyttet til eller i nærheten av prosten må vurderes. Det kan være aktuelt å sikre at det ved prostesetet er knyttet diakoni- og kateketressurser med prostiet som tjenesteområde. Ledelse av prostetjenesten vil være mer omfattende enn i dag. Merkantile ressurser knyttet til administrative gjøremål er etablert i dag, og det må konkretiseres nærmere hva dette vil innebære i framtida. Økt digitalisering kan bidra til å opprettholde og utvikle kommunikasjonen. Videre utvikling av prostetjenesten og rammer for den enkelte prost vil skje som egen prosess etter at vedtak i sak om prostigrenser er gjort.

Konsekvenser for prestatjenesten og presteressurser

Prester gjør tjeneste i henhold til «Tjenesteordning for menighetsprester». Endring av prostigrenser endrer ikke på prestatjenestens innhold. Imidlertid vil endring i prostigrenser innebære at prestene også får endret grensene for sitt tjenestedistrikt. Prostiet er også beredskapsområde for prest. Prosti med få prester medfører oftere beredskapsvakt enn i prosti med flere prester. Fortsatt vil biskopen fastsette hvilken prest som har sete i de respektive sokneråd/fellesråd.

Færre prosti – og følgelig proster – vil ikke nødvendigvis innebære mer ressurser til prestatjeneste. Årsaken til dette er at prostene allerede i dag gjør prestatjeneste. Ressurser til prestatjeneste i Møre bispedømme er i hovedsak et resultat av statsbudsjettet og øvrige vedtak gjort av Stortinget og de fordelingsvedtak som gjøres av Kirkemøtet og Kirkerådet. Eksempelvis vil vi forvente at fordelingsnøkklene for Møre (og Nidaros) vil bli endret som følge av overføring av Rindal og Halså. Eventuelle endringer i fordeling av presteressurser i Møre bispedømme vil være egen sak og ligger derfor utenfor denne høringen. Personalmessige og arbeidsrettslige konsekvenser ligger også utenfor høringen.

Navn på prosti

Sammenslåing av kommuner og prosti vil kunne komme til å gå på tvers av historiske fogderigrenser. For å unngå utfordringer knyttet til følt tilhørighet kan det være aktuelt å vurdere navneendring. Navn kan være knyttet til geografisk navn på prostesetet. Alternativt kan eldre kirkenavn tas i bruk. For dem som kommer utenfra eller i rekrutteringssammenheng kan nåværende geografiske navn være å foretrekke.

Hørings spørsmål

De spørsmål som er aktuelle for høringen går fram av vedlagte høringsskjema, og kan oppsummeres slik:

1. Hvilket alternativ for framtidige prostigrenser mener høringsinstansene er best?
2. Ser høringsinstansen andre inndelinger/grensejusteringer/lokaliseringer som bør vurderes?
3. Det er foreslått endringer i navn på prosti. Hvordan stiller høringsinstansene seg til dette?
4. Øvrige kommentarer:

Bjørn Olaf Storhaug
Saksbehandler